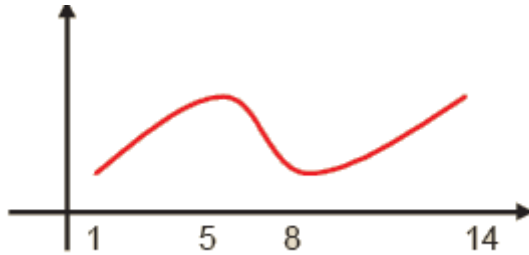

Actividades de autoavaliación sección 9

1. Determinar os intervalos de crecemento e decrecementos da función f representada na gráfica seguinte:

2. Debuxa a gráfica da función $y = x^2 - 4x + 4$ e determina os intervalos de crecemento e decrecemento.

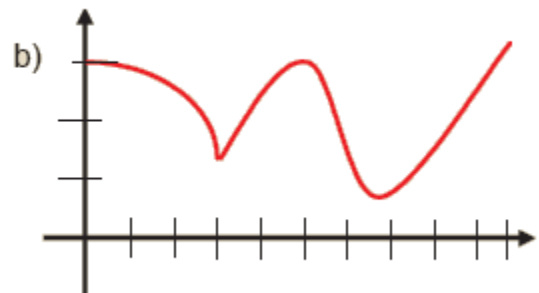
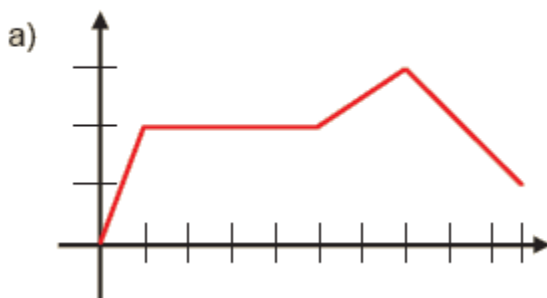
3. Dada a función $y = -x^2 + 6x - 9$; determinar o crecemento e decrecemento nos intervalos $(-\infty, 3)$ y $(3, \infty)$.

4. As funcións seguintes alcanzan nos intervalos que se indican máximos e mínimos absolutos. Utiliza as gráficas para calculalos aproximadamente.

- a) $y = 2x - 6$, no intervalo $[0, 4]$.
- b) $y = \frac{1}{2}x^2 - x - 4$ no intervalo $[-3, 3]$
- c) $y = 3/(x-1)$ no intervalo $[2, 5]$

Indica se algúns dos valores obtidos son relativos

5. Calcula os máximos e mínimos relativos da funciones seguintes nos intervalos que aparecen debuxadas.

6. Estudar a monotonía das funcións: a) $f(x) = x^2 - 4$; b) $g(x) = x^3 - 7x^2 + 8x - 3$.

7. Calcular os intervalos de crecemento e decrecemento e os máximos e mínimos relativos das funcións:

a) $y = 2x^3 - 3x^2 - 12x + 4$,

b) $y = x/(x-1)$

8. Determinar os intervalos de crecemento e decrecemento; os máximos e mínimos relativos das funcións.

a) $y = x^3 - 3x^2 - 9x + 5$,   b) $y = x^4 - 2x^2$

9. Calcular o valor de a para que o máximo da función $y = -x^2 + 4x + a$ valga 8.

10. Calcula a e b para que a función $f(x) = x^3 + a^2 + bx + 1$ teña un mínimo no punto $(2, -15)$

11. Calcular dous números a suma dos cales sexa 30 de forma que o seu produto sexa máximo.

12. Deséxase valar un terreo rectangular con 6000 metros de valado de forma que a superficie pechada sexa máxima.

13. Descompoñer o número 50 en dous sumandos de modo que a suma do dobre do cadrado dun deles e o triplo do cadrado do outro sexa mínima.

14. Un envase de cartón para envasar leite ten forma de paralelepípedo con base rectangular, cun lado de dobre lonxitude que o outro e con dobre espesor de cartón nestas dúas bases. Se a capacidade debe ser de $1\,000\text{ cm}^3$, cales son as dimensións do recipiente máis económico?

15. O dono dun manancial de auga chega á seguinte conclusión: se o prezo ao que vende a botella é x euros, os seus beneficios serán $-x^2 + 10x - 21$ miles de euros diarios. Representa a función prezo-beneficio, e indica: a) a que prezo debe vender a botella para que o beneficio sexa máximo? b) cal será ese beneficio?

16. Con listóns de madeira de 3 m. de longo queremos fabricar marcos de cadros; se a base mide 50 cm., canto mide a altura e a superficie do cadro? Busca unha relación funcional entre a base do cadro e a superficie do cadro. Para que valor da base a superficie é máxima?

17. O beneficio dunha empresa de automóviles vén dado por $B(x) = -200\,000\,00 + 800\,000x - 0,2x^3$, onde x é o número de vehículos producidos semanalmente. Calcular a produción que fai máximo o beneficio no suposto de que a empresa poida fabricar semanalmente: a) ata 800 vehículos; b) menos de 1200 vehículos.

18. Estudar a curvatura das funcións: a) $y = x^2$; c) $y = x^4$

19. Estudar a curvatura das funcións:

a) $y = -\frac{1}{2x}$;   b) $y = \frac{1}{x^2}$

20. Determina os intervalos de concavidade e convexidade e puntos de inflexión da función seguinte: $f(x) = x^2 - 6x + 2$

21. Estudar puntos de inflexión da función $y = x^4 - 6x^2 + 2$

22. Debuxar as gráficas das funcións:

a) $y = 2 - 4x - x^2$

b) $y = x^3 - 4x$,

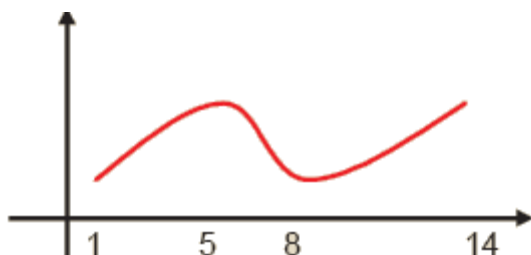
23. Representa graficamente as seguintes funcións:

a) $y = x^3 - 2x^2 + 1$,

b) $y = x^4 - x^2$,

Solucions:

1. Determinar os intervalos de crecemento e decrecementos da función f representada na gráfica seguinte:

Solucion:

A función é **crecente** nos intervalos $(1,5)$ e $(8,14)$ e **decrecente** no $(5,8)$

2. Debuxa a gráfica da función $y = x^2 - 4x + 4$ e determina os intervalos de crecemento e decrecemento.

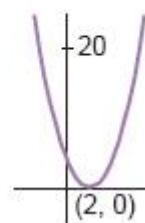
Solucion:

Trátase dunha parabola; calcúlase o vertice: $x = 4/2$; $y = 4 - 8 + 4 = 0$

Vértice: $V(2,0)$

Constrúese un cadro de valores simétrico respecto ao vertice e represéntase a parabola

A función é decrecente en $(-\infty, 2)$ e crecente en $(2, \infty)$

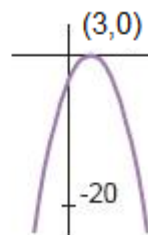

3. Dada a función $y = -x^2 + 6x - 9$; determinar o crecemento e decrecemento nos intervalos $(-\infty, 3)$ y $(3, \infty)$.

Solucion:

Trátase dunha parabola de vértice $V(3,0)$

A función é crecente en $(-\infty, 3)$ e decrecente en $(3, \infty)$

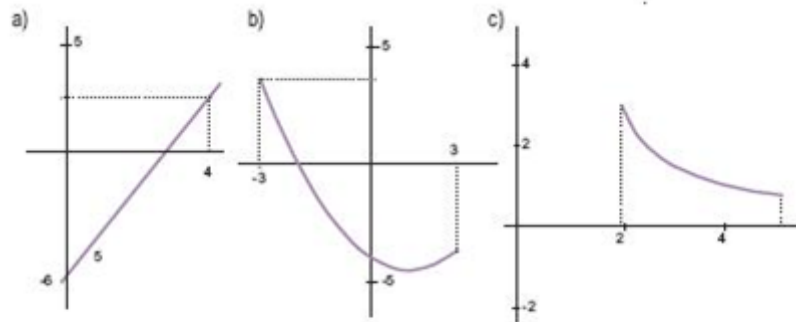

4. As funcións seguintes alcanzan nos intervalos que se indican máximos e mínimos absolutos. Utiliza as gráficas para calculalos aproximadamente.

- a) $y = 2x - 6$, no intervalo $[0, 4]$.
- b) $y = \frac{1}{2}x^2 - x - 4$ no intervalo $[-3, 3]$
- c) $y = 3/(x-1)$ no intervalo $[2, 5]$

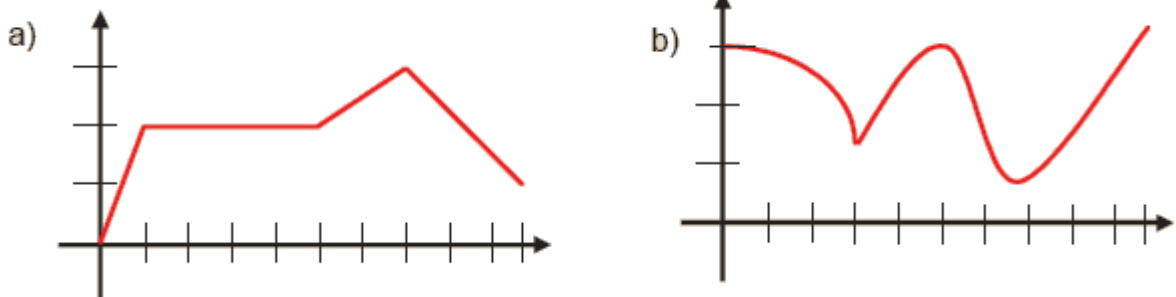
Indica se algúns dos valores obtidos son relativos

Solucion:

- a) Máx (4,2) ; Mín (0, -6)
- b) Máx (-3, 3,5); Mín (1,-4,5) e é relativo
- c) Máx (2,3) ; Mín (5, 3/4)

5. Calcula os máximos e mínimos relativos da funcións seguintes nos intervalos que aparecen debuxadas.

Solucion:

- a) Ten un máximo no punto (7,3) e un mínimo no (0,0)
- b) Ten un máximo no punto (10,3,3) e un mínimo no (7,1)

6. Estudar a monotonía das funcións: a) $f(x) = x^2 - 4$; b) $g(x) = x^3 - 7x^2 + 8x - 3$.

Solucion:

a) Función derivada: $f'(x) = 2x$

Os puntos onde se anula a derivada $2x = 0 \Rightarrow x=0$. Collendo un punto arbitrario no intervalo $(-\infty, 0)$ e $(0, \infty)$ e substituíndolo en $f'(x)$ calculamos o signo de $f'(x)$.

A función é decreciente no intervalo $(-\infty, 0)$ e crecente $(0, \infty)$ polo tanto téñ un mínimo no punto $(0, -4)$

b) Funcion derivada $g'(x) = 3x^2 - 14x + 6$

Os puntos onde se anula a derivada $3x^2 - 14x + 6 = 0 \Rightarrow x=2/3$ e $x = 4$

Constrúese a táboa

x	$\leftarrow \frac{2}{3} \rightarrow$		$\leftarrow 4 \rightarrow$
g(x)	+	—	+
g'(x)	creciente	decreciente	creciente

A función é crecente en $(-\infty, 2/3)$, decreciente en $(2/3, 4)$ e crecente en $(4, \infty)$

A función ten un máximo no punto $x=2/3$ e un mínimo en $x=4$.

E que son os puntos seguintes: **A(2/3, -13/27) y B(4, -19)**

7. Calcular os intervalos de crecemento e decrecemento e os máximos e mínimos relativos das funcións:

a) $y = 2x^3 - 3x^2 - 12x + 4$,

b) $y = x/(x-1)$

Solucion:

a) Funcion derivada $y' = 6x^2 - 6x - 12$

Os puntos onde anullase a derivada son: $6x^2 - 6x - 12 = 0 \Rightarrow x=2$ e $x = -1$

Constrúese a táboa:

x	← -1 →	← 2 →	
y'	+	-	+
y	crecente	decreciente	crecente

A función é crecente en $(-\infty, -1)$; decreciente en $(-1, 2)$ e crecente en $(2, \infty)$

A función ten un máximo en $x=-1$ e un mínimo en $x=2$.

Estes puntos atopanse en A $(-1, 11)$ e B $(2, -16)$.

b) Funcion derivada $-\frac{1}{(x-1)^2}$

A derivada non se anula, polo que a función non téñ extremos relativos

Constrúese a táboa:

x	← 1 →	
y'	—	—
y	decreciente	decreciente

A función é decreciente en $(-\infty, 1) \cup (1, \infty)$

8. Determinar os intervalos de crecemento e decrecemento; os máximos e mínimos relativos das funcións.

a) $y = x^3 - 3x^2 - 9x + 5$,   b) $y = x^4 - 2x^2$

Solucion:

a) Función derivada $y' = 3x^2 - 6x - 9$

Os puntos onde anullase a derivada son: $3x^2 - 6x - 9 = 0 \Rightarrow x = 3$ e $x = -1$

Constrúese a táboa:

x	← -1	→ 3	→
y'	+	-	+
y	crecente	decrecente	crecente

A función é crecente en $(-\infty, -1)$; decrecente en $(-1, 3)$ e crecente en $(3, \infty)$

A función ten un máximo en $x = -1$ e un mínimo en $x = 3$

Estes puntos atopanse en A $(-1, 10)$ e B $(3, -22)$.

b) Función derivada $y' = 4x^3 - 4x$

Os puntos onde anullase a derivada son: $4x^3 - 4x = 0 \Rightarrow x = 0$, $x = 1$ e $x = -1$

Constrúese a táboa:

x	← -1	→ 0	→ 1	→
y'	-	+	-	+
y	decrecente	crecente	decrecente	crecente

A función é decrecente en $(-\infty, -1)$; crecente en $(-1, 0)$; decrecente en $(0, 1)$ e crecente en $(1, \infty)$

A función ten un mínimo en $x = -1$, un máximo en $x = 0$ e outro mínimo en $x = 1$.

Os puntos atopanse en A $(-1, -1)$, B $(0, 0)$ e C $(1, -1)$

9. Calcular o valor de a para que o máximo da función a función $y = -x^2 + 4x + a$ valla 8

Solucion:

A función derivada é: $y' = -2x + 4$

Os valores que anulan a derivada: $-2x + 4 = 0 \Rightarrow x = 2$

Neste punto trátase dun máximo xa que $y'' = -2 < 0$

O valor do máximo debe ser 8, polo tanto: $8 = 2^2 + 4 \cdot 2 + a \Rightarrow a = 4$

10. Calcula a e b para que a función $f(x) = x^3 + a^2 + bx + 1$ teña un mínimo no punto $(2, -15)$

Solucion:

A función derivada é : $y' = 3x^2 + 2ax + b$

Para $x=2$ débese cumprir

a) A derivada anúlase por ser mínimo : $0 = 3 \cdot 2^2 + 2 \cdot a \cdot 2 + b$

b) Debe valer -15 para $x=2 \Rightarrow -15 = 2^3 + a \cdot 2^2 + b \cdot 2 + 1$

Entón, fórmase o sistema:
$$\begin{cases} 4a + b = -12 \\ 4a + 2b = -24 \end{cases}$$

cuxas solucións son $a=0$ e $b=-12$

11. Calcular dous números a suma dos cales sexa 30 de forma que o seu produto sexa máximo.

Solucion:

Sexa x un número, e o outro será $30-x$.

O produto será: $P = x(30-x)$

Deséxase que o produto sexa máximo, entón $P' = 30 - 2x$, igualamos a 0 e a solución é:

$x=15$ e o outro número será $30 - 15 = 15$

Derivada segunda $P''(x) = -2 < 0 \Rightarrow$ Máximo

12. Deséxase valar un terreo rectangular con 6000 metros de valado de forma que a superficie pechada sexa máxima.

Solucion:

Sexa x a base do rectángulo, como o perímetro son 6000 entón a metade do perímetro é 3000 polo tanto a altura será $3000 - x$.

A superficie será: $S = (3000-x) \cdot x = 3000x - x^2$

A función derivada $S' = 3000 - 2x$; anúlase para $3000 - 2x = 0 \Rightarrow x = 1500$

A derivada segunda: $S'' = -2 < 0 \Rightarrow$ trátase dun máximo cando a base sexa 1500 m. e a altura tamén 1500 m.

13. Descompoñer o número 50 en dous sumandos de modo que a suma do dobre do cadrado dun deles e o triplo do cadrado do outro sexa mínima.

Solucion:

Sexa x un número, e o outro será $50-x$.

O enunciado di que $S = 2x^2 + 3 \cdot (50-x)^2$

A función derivada é : $S' = 4x - 6(50-x)$; anúlase para $4x - 6(50-x) = 0$; $4x - 300 + 6x = 0$;

$10x = 300 \Rightarrow x = 30$ será uns dos números e o outro $50 - 30 = 20$

A derivada segunda $S'' = 10 > 0 \Rightarrow$ a suma será mínima.

14. Un envase de cartón para envasar leite ten forma de paralelepípedo con base rectangular, cun lado de dobre lonxitude que o outro e con dobre espesor de cartón nestas dúas bases. Se a capacidade debe ser de $1\,000\text{ cm}^3$, cales son as dimensións do recipiente máis económico?

Solucion:

Sexa x a anchura, $2x$ será a profundidade e h a altura

As condicións do problema indican que como o cartón que se precisa é dobre nas bases será: $A = 2x \cdot x \cdot 4 + 2 \cdot xh + 2 \cdot 2x \cdot h = 2x^2 + 6xh$

Dado que aparecen dúas variables, a relación entre ambas nola dá o volumen:

$1000 = 2x^2h \Rightarrow h = 1000 / 2x^2$; e substituído na área A temos:

$$A = 2x^2 + 6x \cdot 1000 / 2x^2 = 2x^2 + 3000/x$$

A función derivada: $A' = 4x - 3000/x^2$; sexa nula para, $4x - 3000/x^2 = 0 \Rightarrow$

$$\Rightarrow x = \frac{5\sqrt{12}}{2} \text{ cm. de ancho; } 5\sqrt[3]{12} \text{ cm. de profundidade y } h = \frac{10}{\sqrt[3]{18}}$$

A derivada pasa de negativa a positiva polo que a función pasa de decrecente a crecente o que implica un mínimo.

15. O dono dun manancial de auga chega á seguinte conclusión: se o prezo ao que vende a botella é x euros, os seus beneficios serán $-x^2 + 10x - 21$ miles de euros diarios. Representa a función prezo-beneficio, e indica: a) a que prezo debe vender a botella para que o beneficio sexa máximo? b) cal será ese beneficio?

Solucion:

A función a maximizar é: $B(x) = -x^2 + 10x - 21$

A función derivada $B'(x) = -2x + 10$; Anúlase para $x = 5$ euros

A derivada segunda $B'' = -2 < 0$; trátase dun máximo

$B(5) = -5^2 + 10 \cdot 5 - 21 = 4$ miles; polo tanto o beneficio máximo será de 4000 €

16. Con listóns de madeira de 3 m. de longo queremos fabricar marcos de cadros; se a base mide 50 cm., canto mide a altura e a superficie do cadro? Busca unha relación funcional entre a base do cadro e a superficie do cadro. Para que valor da base a superficie é máxima?

Solucion:

Se a base mide 0,50 m. a altura será $1,50 - 0,50 = 1$ m.

A área será: $A = 0,50 \cdot 1 = 0,50\text{ m}^2$

A base faise variable polo tanto, sexa x a base e a altura será $1,5 - x$

A área será: $A = x(1,5 - x) = 1,5x - x^2$

A función derivada: $A' = 1,5 - 2x$, a derivada anúlase: $1,5 - 2x = 0 \Rightarrow x = 0,75$ m. a base e a altura $1,5 - 0,75 = 0,75$ m.

A derivada segunda é $A'' = -2 < 0$ polo tanto trátase dun máximo.

17. O beneficio dunha empresa de automóviles vén dado por $B(x) = -200\,000\,00 + 800\,000x - 0,2x^3$, onde x é o número de vehículos producidos semanalmente. Calcular a produción que fai máximo o beneficio no suposto de que a empresa poida fabricar semanalmente: a) ata 800 vehículos; b) menos de 1200 vehículos.

Solucion:

Funcion a maximizar: $B(x) = -20.000.000 + 800.000x - 0,2x^3$

Función derivada: $B'(x) = 800.000 - 0,6x^2$;

a derivada anulase para $x = \sqrt{\frac{800000}{0,6}} = 1154,77$

A derivada primeira pasa de positiva a negativa polo que a función pasa de crecente a decrecente. Polo tanto:

a) Se a fabrica pode producir ata 800 vehiculos, o beneficio máximo obtense fabricandolos todos.

b) No caso de poder producir ata 1200 vehiculos o beneficio máximo obtense fabricando 1155 vehiculos.

18. Estudar a curvatura das funcións: a) $y = x^2$; b) $y = x^4$

Solucion:

a) A derivada primeira $y' = 2x$; derivada segunda $y'' = 2 > 0$ a funcion é convexa

b) Derivada primeira $y' = 4x^3$, derivada segunda $y'' = 12x^2$, a derivada segunda é sempre positiva polo que a función será convexa.

19. Estudar a curvatura das funcións:

$$a) y = -\frac{1}{2x}; b) y = \frac{1}{x^2}$$

Solucion:

a) Derivada primeira $y' = -\frac{1}{2x^2}$; derivada segunda $y'' = \frac{1}{x^3}$

A derivada segunda é positiva en $(-\infty, 0)$ polo tanto a función é convexa. A derivada segunda é negativa en $(0, \infty)$ polo tanto a función é concava.

b) Derivada primeira $y' = -\frac{2}{x^3}$; derivada segunda $y'' = \frac{6}{x^4}$

. A derivada segunda é positiva en $(-\infty, \infty)$ polo tanto a función é convexa

20. Determina os intervalos de concavidade e convexidade e puntos de inflexión da función seguinte: $f(x) = x^4 - 6x + 2$

Solucion:

Derivada primeira $f'(x) = 4x^3 - 6$, derivada segunda $f''(x) = 12x^2$,
A derivada segunda anúlase para $x=0$, pero a derivada segunda é positiva para o resto dos valores polo tanto a función é convexa e non existen puntos de inflexión.

21. Estudar puntos de inflexión da función $y = x^4 - 6x^2 + 2$

Solucion:

Derivada primeira $y' = 4x^3 - 12x$, derivada segunda $y'' = 12x^2 - 12$
A función derivada segunda anúlase en: $12x^2 - 12 = 0$: solucións $x = -1$ y $x = 1$; estes serán os posibles puntos de inflexión.

x	← -1	← 0 →	1 →
y''	+	—	+
y	convexa	concava	convexa

A función é concava en $(-1, 1)$

A función é convexa en $(-\infty, -1) \cup (1, \infty)$

A función presenta en $x = -1$ un punto de inflexión convexo-concavo. A pendente $y' = 8$ e o valor de $y = -5$, logo o **punto de inflexión será $(-1, -5)$** .

A función presenta en $x = 1$ un punto de inflexión concavo-convexo. A pendente é $y' = -8$ e o da $y = -5$ logo o **punto de inflexión será $(1, -5)$**

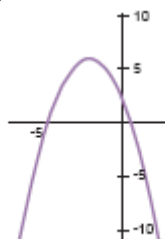
22. Debuxar as gráficas das funcións:

a) $y = 2 - 4x - x^2$

b) $y = x^3 - 4x$

Solucion:

a) Ramas do infinito: $\lim_{x \rightarrow -\infty} (2 - 4x - x^2) = -\infty$; $\lim_{x \rightarrow \infty} (2 - 4x - x^2) = -\infty$

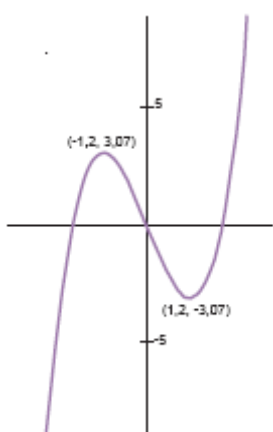
Derivada da función: $y' = -4 - 2x = -2(2+x) \Rightarrow y' = 0 \Rightarrow -4 - 2x = 0 \Rightarrow x = -2$;

A derivada é positiva en $(-\infty, -2)$ e negativa en $(-2, \infty)$; polo tanto o punto $x = -2$ é un máximo, de valor $y = 2 - 4(-2) - (-2)^2 = 6 \Rightarrow (-2, 6)$ é o máximo relativo

Os puntos de corte co eixo OX son as raíces da ecuación $2 - 4x - x^2 = 0$ e co eixo OY, $x = 0 \Rightarrow y = 2$

b) Ramas do infinito: $\lim_{x \rightarrow -\infty} (x^3 - 4x) = -\infty$; $\lim_{x \rightarrow \infty} (x^3 - 4x) = \infty$

Derivada da función: $y' = 3x^2 - 4$

Os posibles extremos son as solucións da ecuación $3x^2 - 4 = 0$
 $\Rightarrow x = \pm \frac{2\sqrt{3}}{3}$

A derivada segunda $y'' = 6x \Rightarrow$ substituímos os valores que fan nula a derivada primeira e temos, para $x = -\frac{2\sqrt{3}}{3} \Rightarrow$ a derivada segunda é negativa polo tanto a función presenta un máximo relativo de valor $y = 3,07$

Para $x = \frac{2\sqrt{3}}{3} \Rightarrow$ a derivada segunda é positiva polo tanto a función presenta un mínimo relativo de valor $y = -3,07$

Os puntos de corte co eixo de abscisas obteñense coa solución da ecuación $x^3 - 4x = 0 \Rightarrow x = 0, x = 2$ e $x = -2$.

Representanse estes datos e obtense a gráfica correspondente.

23. Representa graficamente as seguintes funcións.

- a) $y = x^3 - 2x^2 + 1$,
b) $y = x^4 - x^2$,

Solucion:

a) Ramas do infinito $\lim_{x \rightarrow -\infty} (x^3 - 2x^2 + 1) = -\infty$; $\lim_{x \rightarrow \infty} (x^3 - 2x^2 + 1) = \infty$

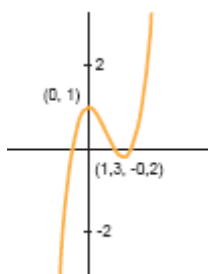
Derivada da función: $y' = 3x^2 - 4x$

Os posibles extremos son as solucións da ecuación $3x^2 - 4x = 0$; as solucións son $x = 0$ e $x = 4/3$; $x = 0$ é un máximo e $x = 4/3$ é un mínimo

Derivada segunda $y'' = 6x - 4$

Os puntos de corte co eixo de abscisas obteñense coas raíces da ecuación

$x^3 - 2x^2 + 1 = 0$ e o punto de corte co eixo de ordenadas é $y = 1$

b) Ramas do infinito $\lim_{x \rightarrow -\infty} (x^4 - x^2) = \infty$; $\lim_{x \rightarrow \infty} (x^4 - x^2) = \infty$

Derivada da función: $y' = 4x^3 - 2x$

Os posibles extremos son as solucións da ecuación $4x^3 - 2x = 0 \Rightarrow 2x(x^2 - 1) = 0$ as solucións son $x = 0$ e $x = \pm\sqrt{1/2}$; $x = -\sqrt{1/2}$ é un mínimo; $x = 0$ é un máximo e $x = \sqrt{1/2}$ é un mínimo.

Derivada segunda $y'' = 12x^2 - 2$; os puntos de inflexión obteñense da ecuación $12x^2 - 2 = 0 \Rightarrow 12x^2 = 2 \Rightarrow x^2 = 1/6 \Rightarrow x = \pm\sqrt{1/6}$

Os puntos de corte co eixo de abscisas obteñense coas raíces da ecuación

$x^4 - x^2 = 0 \Rightarrow x^2(x^2 - 1) = 0 \Rightarrow x = 0$ e $x = \pm 1$ o punto de corte co eixo de ordenadas é $y = 0 \Rightarrow (0, 0)$

